

2018. – №4. – С.1-16.

2. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям /В. Сухомлинський. Вибрані твори: у 5-ти томах. Т-3, .К «Рад школа», 1977. – 670с

3. Хома О.М. Компетентнісний підхід до навчання української мови з погляду педагогічних ідей Василя Сухомлинського /Хома О.М.// Інноваційна педагогіка. Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. – Одеса, 2019. – Випуск 9, Т.3. – С.40-43.

УДК 377

Швардак М.В.,

к.пед. н., доц. кафедри
педагогіки дошкільної та початкової освіти
Мукачівського державного університету

Мотичка Н.П.,

магістр спеціальності «Початкова освіта»

ПОЧАТКОВА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ІДЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Доступність всіх дітей молодшого шкільного віку до якісної початкової освіти належить до стратегічних пріоритетів реформи української школи, які передбачені законом «Про освіту» [1] та «Концептуальними засадами реформування середньої школи» [2]. Початкова школа раніше за інші рівні освіти стала об'єктом оновлення освітнього процесу на засадах дитиноцентризму, партнерства, врахування життєвих потреб дітей, розроблення нових Державних стандартів, освітніх програм, оцінювання навчальних результатів.

Рух активного вчительства, батьків, науковців в галузі початкової освіти розпочався у 2016 році з обговорення на платформі EdEra змісту чинних навчальних програм, підручників, стану контролю і оцінювання навчальних досягнень учнів, пропозицій змінити процедуру вступу дітей до школи, поліпшити комфортність їх перебування та ін. Новий етап законодавчого і концептуального розвитку шкільної освіти, здійснені в останні роки дослідження українських і зарубіжних учених зумовили суттєві зміни статусу початкової освіти, її загальної мети, їх похідних складників функціонування у нових умовах. Зокрема, відповідно Національної рамки кваліфікацій «початкова освіта є першим рівнем повної загальної середньої освіти, який має забезпечити здатність особи виконувати прості завдання у типових ситуаціях у чітко визначеній структурованій сфері роботи або навчання виконувати завдання під безпосереднім керівництвом іншої особи» [1, с. 36, п. 3].

Відповідно переосмислено мету початкової освіти, яка виразно відображає дитиноцентровану особистісно зорієнтовану спрямованість початкової освіти.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Отже, базовими теоретичними положеннями конструювання змісту була реалізація принципу дитиноцентризму в усіх його вимірах і діяльнісного підходу.

Найбільшою інновацією реформування шкільного змісту вважаємо феномен нових результатів освіти. Міжнародний і вітчизняний досвід показав, що найбільш продуктивним у наш час є підхід, коли у навчанні переважають інструментальні знання, що є основою засвоєння способів дій.

Оданк, компетентнісний підхід не можна зводити лише до визначення діяльнісних результатів. Він покликаний зменшувати навантаження знаннєвого компоненту обсягу змісту. До речі, саме це було ключовою причиною стрімкого переходу на компетентнісні засади країн лідерів із шкільної освіти. Крім того, освоєння переваг компетентнісного підходу передбачає використання різних видів інтеграції. Наприклад, новий курс «Я досліджую світ», об'єднує п'ять освітніх галузей і використовується впродовж 1–4 класів.

Педагогічні колективи початкових шкіл мають можливість вибору типової або освітньої програми для 1–2 класів. Наявність в освітньому просторі держави різних освітніх програм, які за очікуваними результатами відповідають ДС або одній з типових програм, на наш погляд, створює передумови для варіативності педагогічних систем, взаємозбагачення методик, створення моделей різних освітніх середовищ, сприятливих для дітей з різними можливостями.

Наступний етап модернізації початкової освіти передбачає фахове втілення вимог ДС, типових і освітніх програм у нових підручниках. Потрібні також нові рішення для методичного і візуального відображення у підручниках систем вправ і завдань достатньої частотності для досягнення учнями результатів, які згодом мають бути об'єктами вимірювання.

Широкі інформаційні можливості, нові вимоги суспільства, батьків, очікування сучасних дітей, які дуже відрізняються від попередніх поколінь, створюють для вчителів нову професійну ситуацію [3]. Визначальними ознаками новизни є: варіативність умов здобуття учнями початкової освіти, які зумовлені широким діапазоном особистісних відмінностей дітей, реальним вибором програм і навчально-методичного забезпечення, різним освітнім середовищем. Важливими внутрішніми чинниками успішності діялісно-результативної освіти вважаємо технологічність освітнього процесу і перехід на формувальне оцінювання учнів.

Список використаних джерел

1. Закон України про освіту <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Концепція НУШ: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
3. Кондратенко Л.О. Психологія первинної шкільної неуспішності: монографія / Л.О.Кондратенко. – Чернігів : Десна Поліграф, 2017. – 488 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>